

جایگاه حقوقی حکومت وحدت ملی

عزیز احمد بارز
پژوهشگر حقوق و علوم سیاسی
مقیم اکسفورد

انتخابات به حیث مهم ترین رکن دموکراسی در تیوری مطرح جهان در اثر تقلب گسترده و سازمان یافته در افغانستان ناکام ماند و سرنوشت انتخابات را نه رای مردم بلکه موافقت نامه سیاسی دوجانبه دو کاندید دور دوم انتخابات ریاست جمهوری ۱۳۹۳ مشخص کرد. مردم با علاقه فراوان پای صندوق های رای در انتخابات ریاست جمهوری و شورای ولایتی شتافتند تا شخص مورد نظر شان را انتخاب کنند. افتخار ناکامی انتخابات را در گام نخست رییس جمهور کرسی و نهاد های بر گذار کننده انتخابات دارند. اما ضرر این ناکامی روند دموکراسی نو پای کشور ما خدشه واراده مردم را به تمسخر گرفت.

مشروعیت :

در نظام های قانون مدار حکومتی مشروعیت دارد که ممثل اراده واقعی مردم باشد و به رای مستقیم و شفاف مردم انتخاب شده باشد. ماده شصت و یک قانون اساسی افغانستان نیز حکم می نماید که رییس جمهور با کسب بیش از پنجاه درصد آرای رای دهندگان از طریق رای گیری ازاد؛ عمومی و مسقیم انتخاب گردد. در روز برگزاری دور دوم انتخابات ریاست جمهوری؛ پولیس کابل موثر های مملو از مواد انتخاباتی را متوقف نمود که به دستور رئیس دارالانشا کمیسیون بدون هماهنگی نهاد زیربط به محل نامعلوم منتقل میگردد. بعداً تیم اصلاحات و همگرایی نوار های صوتی آقایان ضیالحق امرخیل رئیس دارالانشا کمیسیون انتخابات و استاد محمد کریمی خلیلی معاون رئیس جمهوری را منتشر و آنها را به تقلب به نفع تیم تحول و تداوم متهم کرد. تا کنون هیچ مرجعی عدلی و قضایی به این اتهامات رسیدگی نکرده است. رسیدگی نشدن به این اتهامات دال بر طرف بودن نهاد های زیر فرمان رئیس جمهور کرسی در انتخابات است.

منابع معتبر جهانی نیز تقلب گسترده به نفع تیم اشرف غنی احمدزی را تایید کرده اند. تیم اصلاحات و همگرایی مثلث کرسی؛ تیم تحول و تداوم و کمیسیون مستقل انتخابات را بار ها متهم به تقلب سازمان دهی شده نمود. و به همین دلیل پروسه تفتیش را تحریم و اعلان نمودند که نتیجه را که کمیسیون انتخابات اعلان نماید نمی پذیرند. تفتیش نهاد های بین المللی و سفارت امریکا در کابل نیز نتوانست مشروعیت را بر انتخابات باز گرداند. جان گیری وزیر امور خارجه ایالات متحده امریکا دو بار به کابل سفر کرد و بر کاندیدان پیش تاز توصیه کرد تا دولت وحدت ملی را تاسیس کنند.

رئیس کمیسیون مستقل انتخابات ضمن معرفی اشرف غنی احمدزی به حیث رئیس جمهور وداکتر عبدالله عبدالله بحیث رئیس اجراییه؛ خاطر نشان کرد: "هرچند بازرسی آراء همه جانبه، معتبر و بی پیشینه بود اما با آن هم این بازرسی نتوانست که تقلب هایی را که از سوی هر دوجانب ادعا شده بودند و از نگاه عمق و پیچیده گی چشمگیر بودند، کشف و برطرف کند."

دولت وحدت ملی بعد از هفته ها گفتگو تاسیس شد اما از مشروعیت کامل برخوردار نیست؛ پایه های لرزان آن هر لحظه می تواند فرو بریزد.

مصلحت :

تیم اصلاحات و همگرایی در دور اول و دوم انتخابات خویش را برنده اصلی انتخابات می داند؛ هواداران این تیم حد اقل دوبار رهبری تیم را زیر فشار سنگین قرار دادند تا حکومت اصلاحات را اعلان نماید اما داکتر عبدالله عبدالله با خبرگی سیاسی که دارد از اعلان حکومت خود داری کرد؛ این اقدام وزن سیاسی ایشان را در جمع سیاست مداران مدبر و باتجربه بالا برد؛ هر سیاست مدار می تواند بحران ایجاد کند سیاست مدار موفق کسی است که از ایجاد بی ثباتی جلوگیری نماید. داکتر عبدالله این کار را در انتخابات ریاست جمهوری سال ۲۰۰۹ و ۲۰۱۴ انجام داد .

مصالح کشور و فشار سازمان ملل متحد و امریکا کاندیدان را مجبور ساخت تا به تاسیس دولت وحدت ملی تن دهند. و تیم اصلاحات و همگرایی را مجبور ساخت تا ریاست داکتر اشرف غنی را بپذیرد

با همه نا مقبولیتی که دولت وحدت ملی دارد؛ دارای فواید ذیل است :

- اول: از فربه شدن بحران جلوگیری کرد
- دوم: از بدتر شدن وضع امنیتی و قوت گیری طالبان کاست
- سوم: زمینه امضا موافقت نامه دوجانبه امنیتی را امریکا را هموار می سازد؛ با امضاء موافقت نامه امنیتی؛ کمک های امریکا و ناتو به نیروهای امنیتی کشور ادامه می یابد
- چهارم: برگزاری لویه جرگه به منظور تعدیل قانون اساسی و ایجاد پست صدر اعظم اجرایی
- پنجم: توزیع شناسنامه های برقی
- ششم: اصلاح نظام انتخاباتی
- هفتم: رئیس اجرایی در مجالس تصمیم گیری دولت شرکت می کند و مدیریت امور اداری و اجرایی حکومت به عهده او است
- هشتم: تفکیک کابینه و شورای وزیران
- نهم: سهم مساوی هر دو تیم در گزینش مقام های امنیتی و قضایی
- دهم: از تمرکز قدرت کاست ؛ همه گروه های قومی به نحوی در قدرت مشارکت دارند

نقش دوستان افغانستان :

سازمان ملل متحد و حکومت ریس جمهور او باما تلاش های وسیعی جهت موفقیت انتخابات انجام دادند ولی این تلاش ها نتوانست مشروعیت را بر انتخابات باز گرداند؛ تقلب در دور دوم انتخابات سازمان یافته و گسترده بود در بعضی ولایات بیشتر از صد در صد افزایش رای دهندگان نشان میداد .

امریکایی ها به شکل واضح به داکتر عبدالله گفتند که مایل اند در راس قدرت سیاسی افغانستان یک پشتون از جنوب باشد. مردم از رهبران اصلاحات و همگرایی و تحول و تداوم انتظار دارند موضوعات ازین قبیل را صادقانه به مردم که به آنها رای دادند در جریان بگزارند .

ضمانت اجرایی توافق نامه دولت وحدت ملی با سازمان ملل متحد و امریکاست؛ در صورت سرکشی هریک از طرفین از مواد موافقتنامه امکان بوجود آمدن بحران سیاسی جدی است.

نتیجه:

رای آزاد و شفاف اکثریت مردم ضامن مشروعیت انتخابات می باشد. اراء مردم بنا بر تقلب گسترده و سازمان یافته نتوانست مشروعیت لازم را به بار بیاورد و برنده قطعی انتخابات را معرفی کند. هر چند تم تحول و تداوم خود را برنده می داند و بر خلاف تیم اصلاحات و همگرایی بر تقلب گسترده ای اذعان دارد.

تیم اصلاحات و همگرایی ؛ نهاد های مستقل ملی و بین المللی و کمیسیون انتخابات تقلب گسترده را در

دوم انتخابات را تایید کردند. انتخابات به دلیل فساد گسترده و دست اندازی ریس جمهور کرزی و کمیسیون های انتخاباتی با مصرف ملیون ها دالر بی نتیجه پایان یافت .
در نهایت توافق سیاسی دو نامزد منجر به تاسیس حکومت به قول خود شان وحدت ملی (ایتلافی) گردید. در صورت عملی نشدن توافق نامه دوجانبه یا سر باز زدن هریک از طرف ها از مفاد این توافق نامه می تواند؛ اداره وحدت ملی را تضعیف وزمینه فروپاشی آن را میسر نماید.